

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2024-09-26

Ärendenummer
NV-06599-24

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Naturvårdsverkets yttrande över promemorian Sänkt skatt på bensin och diesel 2025 (Fi2024/01726)

Sammanfattning

Naturvårdsverket avstyrker förslagen om skattesänkning på bensin och diesel och övriga påverkade drivmedel under åren 2025 och 2026, samt att indexuppräkningspaus 2026. Förslagen bidrar till att Sverige får svårare att nå de nationella klimatmålen, de luftrelaterade miljö kvalitetsmålen samt Sveriges EU-åtaganden om utsläppsminskningar för växthusgaser och luftföroreningar. Om skattenedsättning ändå ska ske enligt förslagen i promemorian, anser Naturvårdsverket att det endast bör göras ett år i taget, med hänsyn till andra oförutsebara faktorer som kan påverka bränslepriserna.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Förslagen om sänkt skatt på bensin och diesel

Naturvårdsverket avstyrker förslagen om skattesänkning på bensin och diesel och övriga påverkade drivmedel under åren 2025 och 2026 och att indexuppräkningspaus 2026. Naturvårdsverket anser att beskattning av fossila bränslen är ett viktigt styrmedel för att nå klimatmålen i de svenska och europeiska klimatpolitiska ramverken. Beskattning av fossila bränslen är också viktigt för att uppnå mål och internationella åtaganden på luftområdet. Förslagen kommer att medföra lägre priser på flertalet fossila bränslen i Sverige jämfört med om skattesänkningarna inte gjorts. Därmed minskar incitamenten för att ställa om till fossilfria alternativ inom transportsektorn och arbetsmaskiner. På kort sikt riskerar konsumtionen av fossila bränslen att öka.

Den svenska, och europeiska, omställningen av transportsektorn är starkt inriktad mot elektrifiering. Elektrifieringen av fordonsflottan har det senaste året saktat ner i Sverige bland annat på grund av att styrmedlen för detta har försvagats.¹ Förslaget minskar incitamenten hos nybilsköpare att välja en elbil i stället för bensin eller diesel.

¹ https://mobilitysweden.se/statistik/Nyregistreringar_per_manad_1/nyregistreringar-2024/roda-siffror-for-samtliga-fordonsslag-i-augusti

I promemorian saknas motivering till varför en eventuell kompensation för reduktionsplikten skulle ske genom just skattenedsättning av bensin och diesel. Det finns möjlighet att kompensera genom förändrade skatter som inte ger incitament till ökad användning av fossila bränslen. Naturvårdsverket anser att det resonemang som förs i avsnitt 4.1 om att högre drivmedelspriser kan ge ”minskad acceptans för aviserade åtgärder för att öka möjligheten för att nå det svenska åtagandet för utsläppsminskningar av växthusgaser i den så kallade ESR-sektorn” saknar en tydlig motivering. Bränslebeskattning har många fördelar och anses allmänt vara det mest kostnadseffektiva sättet för att minska utsläppen, samt är i enlighet med den gällande principen att ”förorenaren betalar”.

Naturvårdsverket instämmer i beskrivningen i avsnitt 4.7 om att utsläppen av kväveoxider bedöms öka och att förslagen kommer försvåra möjligheterna att uppnå Sveriges åtagande om utsläppsminskningar av bland annat kväveoxider till 2030 enligt EU:s takdirektiv. Naturvårdsverket instämmer också i att det finns en ökad risk att miljö kvalitetsnormer överskrids och att kraven enligt EU:s luftkvalitetsdirektiv inte nås. Då styrningen på luftområdet, inte minst avseende kväveoxider, skulle behöva skärpas är förslagen även ur ett luftperspektiv ett steg i fel riktning.

Tidsperioden för sänkt skatt på bensin och diesel

Naturvårdsverket anser att en skattenedsättning bör göras ett år i taget. En längre tidsperiod gör det svårare att bedöma effekterna av oförutsebara faktorer och förändringar. I konsekvensanalysens avsnitt 4.7 framkommer att man räknar med att skattenedsättningarna ska kvarstå till 2030. Det är oförutsebart hur sådant som världsmarknadspriset på råolja, priset på batterier, växelkursen mellan kronor och dollar kommer att förändras framöver.

Övrigt

Naturvårdsverket anser att konsekvenser för hur förslaget påverkar EU:s energipolitiska mål och genomförandet av dessa i Sverige bör utredas. I oktober 2025 träder förändringar i EU:s energiskattedirektiv² i kraft. Det övergripande målet om energieffektivisering och Sveriges beting för energieffektivisering i olika delsektorer följer dock målbanor som redan startat. Förslaget kan därför komma att påverka genomförandet av EU:s uppdaterade energieffektiviseringsmål. Naturvårdsverket saknar även en beskrivning av konsekvenserna gentemot de energipolitiska målen i det uppdaterade förnybarhetsdirektivet.³

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand, handläggarna Mats Björsell, Jennie Hokander, Hans Hjortsberg och Karin Schröder.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

² (EU) 2023/1791

³ (EU) 2023/2413

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Marie Uhrwing

Kopia till:

tina.svensson@regeringskansliet.se

kn.registrator@regeringskansliet.se